

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 28 września 2017 r. (...) do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w G. zaliczył wnioskodawcę M. L. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z powodu schorzeń o symbolach 11-I i 08-T na okres do dnia 30 września 2022 r., ponadto stwierdził, że niepełnosprawność wnioskodawcy istnieje od 33 roku życia, zaś ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od dnia 11 sierpnia 2017 r. W orzeczeniu wskazano, że M. L. może być zatrudniany na stanowisku przystosowanym, wymaga szkolenia, nie wymaga zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej ani uczestnictwa w terapii zajęciowej, zaś zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wymaga według wskazań specjalisty. Zespół wskazał, iż wnioskodawca nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji a korzystać z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji może korzystać zgodnie z obowiązującymi przepisami. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawca ma naruszona sprawność organizmu skutkującą koniecznością udzielania mu pomocy innej osoby w pełnieniu ról społecznych.

Na skutek odwołania M. L. w dniu 6 listopada 2017 r. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie (...) w S. wydał orzeczenie w całości uchylające zaskarżone orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności i zaliczył M. L. do lekkiego stopnia niepełnosprawności z powodu schorzeń o symbolach 11-I i 08-T na okres do dnia 30 września 2022 r., ponadto stwierdził, że niepełnosprawność wnioskodawcy istnieje od 33 roku życia, zaś ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od dnia 11 sierpnia 2017 r. W orzeczeniu wskazano, że M. L. może być zatrudniany na otwartym rynku pracy z uwzględnieniem jego psychofizycznych możliwości, nie wymaga szkolenia specjalistycznego, nie wymaga zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej ani uczestnictwa w terapii zajęciowej, zaś zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wymaga według wskazań specjalisty. Zespół wskazał, iż wnioskodawca nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji a korzystać z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji może korzystać zgodnie z obowiązującymi przepisami. W uzasadnieniu wskazano, że wnioskodawca ma ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, co istotnie obniża jego zdolność do wykonywania pracy w porównaniu do osoby o podobnych kwalifikacjach. Zespół zauważył jednak, że skutki naruszonej sprawności wnioskodawcy nie wymagają udzielania mu pomocy w pełnieniu ról społecznych bądź zatrudniania w warunkach pracy chronionej. Wnioskodawca może uczestniczyć w prowadzeniu gospodarstwa domowego., pełnić role społeczne i pracować na otwartym rynku pracy. Uznał orzeczenie Zespołu (...) za wydane z rażącym naruszeniem prawa, co pozwoliło organowi drugiej instancji nowej decyzji na niekorzyść odwołującego się zgodnej ze stanem faktycznym sprawy.

M. L. wniósł odwołanie od powyższego orzeczenia domagając się zaliczenia do znacznego stopnia niepełnosprawności. Wniósł o dopuszczenie dowodów z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu ortopedii, neurologii, chorób wewnętrznych, chirurgii naczyniowej, medycyny pracy, hepatologii i diabetologii.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie (...) w S. wniósł o jego oddalenie w całości. Organ rentowy przytoczył definicję lekkiego stopnia niepełnosprawności, wyszczególnił dokumenty, na których oparł swoje orzeczenie i powtórzył argumentację zawartą w zaskarżonym orzeczeniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. L. ma 38 lat. Ma wykształcenie podstawowe i zawód wyuczony w kierunku kucharz – kelner. Pracował fizycznie w przetwórnicy rybnej i na budowach jako pomocnik murarza. Od 5 lat podejmuje jedynie prace dorywcze.

W latach 2012-2013 był kilkakrotnie hospitalizowany z powodu zapalenia błony śluzowej żołądka i przewlekłego zapalenia trzustki. W 2013 r. podjęto nieudaną próbę kaniulacji poszerzonego przewodu trzustkowego. Pozostaje pod opieką lekarza rodzinnego. Od stycznia 2016 r. M. L. leczy się z powodu cukrzycy wtórnej. Stosuje insulinę.

Sporadycznie w nocy miewa stany hypoglikemii. Jest pod opieką poradni diabetologicznej. Pali papierosy. Cierpi na zespół zależności alkoholowej.

Bezsporne, a nadto: akta rentowe wnioskodawcy, w szczególności: dokumentacja medyczna – k. 1-11, 17, 180, 23, 33, zaświadczenia lekarskie – k. 13, oceny stanu zdrowia – k. 27, 39, oceny zawodowe – k. 26, 38, ocena funkcjonowania społecznego – k. 28.

Obecnie u M. L. rozpoznaje się przewlekłe zapalenie trzustki i przewlekłe niewyrównaną cukrzycę powodujące umiarkowany stopień niepełnosprawności w okresie od 11 sierpnia 2017 r. do 30 września 2019 r. Cukrzyca ogranicza znacznie jego zdolność do pracy, zaś przewlekłe zapalenie trzustki czyni M. L. czasowo całkowicie niezdolnym do pracy w ramach posiadanych przez niego kwalifikacji. M. L. wymaga częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych. Rokuje poprawę stanu zdrowia przy prawidłowym leczeniu i odżywianiu się.

Dowód:

- opinia sądowo-lekarska biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i diabetologii – k. 20-21 i 44;
- historia choroby – k. 18;
- wyniki badań – k. 17.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. L. okazało się częściowo uzasadnione.

Orzekanie o stopniu niepełnosprawności jest regulowane przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (jednolity tekst – Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328 ze zm.).

Art. 4 ust. 1-4 wyżej wymienionej ustawy stanowi, iż:

- do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;
- do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającej czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
- do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Przy czym niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Określone przez ustawę zasady ustalania stopnia niepełnosprawności precyzuje rozporządzenie z dnia z dnia 15 lipca 2003 r., zgodnie z którym:

- standardy w zakresie kwalifikowania do znacznego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające skutki naruszenia sprawności organizmu powodujące:

- 1) niezdolność do pracy - co oznacza całkowitą niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej z powodu fizycznego, psychicznego lub umysłowego naruszenia sprawności organizmu;
- 2) konieczność sprawowania opieki - co oznacza całkowitą zależność osoby od otoczenia, polegającą na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub w wykonywaniu czynności samoobsługowych, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz ułatwiania kontaktów ze środowiskiem;
- 3) konieczność udzielania pomocy, w tym również w pełnieniu ról społecznych - co oznacza zależność osoby od otoczenia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych.

Przy czym, przez długotrwałą opiekę i pomoc w pełnieniu ról społecznych rozumie się konieczność jej sprawowania przez okres powyżej 12 miesięcy w zakresie, o którym mowa w pkt 2 i 3.

- standardy w zakresie kwalifikowania do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zawierają kryteria określające naruszenie sprawności organizmu powodujące:

- 1) czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy, o której mowa w pkt 3 powyżej, w okresach wynikających ze stanu zdrowia;
- 2) częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których mowa w pkt 3 powyżej.

Z przeprowadzonych przez przedstawicieli Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności ustaleń wynika, że M. L. jest zdolny do zaspokajania bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, jak również jest zdolny do pracy na otwartym rynku pracy, stosownie do psychofizycznych możliwości.

Ustalenia Zespołu kwestionował wnioskodawca podnosząc, że powinien być zaliczony do znacznego stopnia niepełnosprawności. Nie wskazywał jednak, z jakich okoliczności wywodzi żądanie takiego zaliczenia. Wnosił, co prawda, o powołanie biegłych sądowych z zakresu medycyny o wielu specjalnościach. Niemniej jednak nie uprawdopodobnił występowania u niego schorzeń, które mogłyby być przedmiotem oceny przez tak szerokie spektrum specjalistów.

Strony nie kwestionowały treści dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach rentowych Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Województwie (...) w S.. Dlatego też stanowiły one miarodajny materiał do dokonania ustaleń faktycznych w sprawie jak również dalszych wnioskowań w sprawie. Wynika z nich, że odwołujący się cierpi na cukrzycę i zapalenie trzustki, co warunkowało poddanie jedynie tych schorzeń ocenie eksperta pod kątem ich wpływu na stan sprawności odwołującego się. Z zaświadczenia lekarskiego wystawionego dla potrzeb wydania orzeczenia o niepełnosprawności wynika, że odwołujący się cierpi również na zespół zależności alkoholowej. Jednakże w aktach sprawy brak danych na temat innych skutków tej choroby niż pozostających w sferze szeroko pojętych chorób wewnętrznych. W szczególności brak okoliczności wskazujących na powstanie niepożądanych skutków choroby alkoholowej w sferze zdrowia psychicznego odwołującego się.

W rezultacie w celu zweryfikowania stanowisk stron Sąd zasięgnął wiadomości specjalnych, dopuszczając dowód na okoliczności sporne z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu chorób wewnętrznych i diabetologii stosownie do rodzaju schorzeń odwołującego się z założeniem uznania za miarodajną oceny biegłego co do dolegliwości hepatologicznych odwołującego się.

W opinii sądowo-lekarskiej z dnia 11 kwietnia 2018 r. (k. 20-21) biegły G. K. stwierdził w sposób jednoznaczny, że rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia, tj. przewlekłe zapalenie trzustki i przewlekłe niewyrównana cukrzyca powodują umiarkowany stopień niepełnosprawności w okresie od dnia 11 sierpnia 2017 r. do dnia 3 września 2019 r. Biegły zauważył, że odwołujący się jest w pełni samodzielny a może wymagać jedynie częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych. Rokuje poprawę w przypadku podjęcia prawidłowego leczenia.

Z opinią biegłego nie zgodził się organ rentowy (k. 33-34). Zarzucił ekspertyzie rażące naruszenie przepisu art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 30 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Organ rentowy zauważył, że samo występowanie danej jednostki chorobowej nie jest kryterium uznania konkretnej osoby za niepełnosprawną, a dopiero naruszenie sprawności jej organizmu jako skutek schorzenia. Zespół zauważył, że biegły stwierdził, iż odwołujący się jest w pełni samodzielny w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych a może jedynie wymagać częściowej pomocy w pełnieniu ról społecznych oraz ma ograniczoną możliwość wykonywania pracy. Organ zauważył, że M. L. nie podejmuje właściwego leczenia. Zdaniem Zespołu schorzenia odwołującego się ograniczają jedynie możliwość ciężkiej pracy fizycznej i może on pracować w wyuczonym zawodzie. W ocenie Zespołu biegły nie wskazał obszarów, w których odwołujący się wymaga wsparcia innych osób. W rezultacie uznawał za zasadne zakwalifikowanie M. L. do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Odwołujący się ograniczył się do ponowienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych z zakresu ortopedii, neurologii i chirurgii naczyniowej (k. 36). Zauważył ponadto, że biegły nie uwzględnił dowodów medycznych.

Oceniając zasadność zarzutów i wniosków odwołującego się Sąd zauważył, że biegły uwzględnił w opinii całość dokumentacji medycznej dostępnej w aktach sprawy. Ponadto stwierdził, że żaden z tworzących ją dokumentów nie wskazuje na istnienie u wnioskodawcy schorzeń ortopedycznych, neurologicznych czy chorób naczyń krwionośnych. Do ujętych w dokumentacji odniósł się z kolei biegły sądowy, co warunkowało poprzestanie przez Sąd na opinii biegłego z zakresu chorób wewnętrznych i diabetologii.

Biegły ustosunkowując się do zarzutów organu rentowego (k. 44) podtrzymał dotychczasowe wnioski. Wskazując na udokumentowane schorzenia odwołującego się biegły podkreślił, że aktualnie M. L. jest całkowicie niezdolny do pracy, w tym w zawodzie kucharza-kelnera. Biegły zauważył, że odwołujący się w wyuczonym zawodzie nie pracował a pracował głównie fizycznie.

Zdaniem Sądu, tak uzupełniona opinia biegłego charakteryzuje się wszechstronnością, zrozumiałością i brakiem wewnętrznych sprzeczności, jak również wnikliwością w zakresie badania wnioskodawcy, rozpoznania jego dolegliwości i oceny sprawności odwołującego się. Wnioski opinii zostały przez biegłego wyciągnięte w sposób logiczny i odpowiedni do wyników przeprowadzonych badań oraz gruntownej analizy dokumentacji medycznej, ponadto zostały wystarczająco uzasadnione. Sporządzona ekspertyza zasługuje, zdaniem Sądu, na przyjęcie za miarodajną dla wydania orzeczenia w sprawie w pełnym zakresie, tym bardziej, że została sporządzona przez wysokiej klasy fachowca o wieloletnim doświadczeniu klinicznym.

Analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do wniosku, że odwołujący się M. L., ze względu na poważne choroby wewnętrzne nie jest aktualnie zdolny do podjęcia zatrudnienia. Dotychczas wykonywane przez odwołującego się zajęcia, zgodnie z poziomem jego kwalifikacji, wymagały od niego wykonywania czynności składających się na pracę fizyczną. Obiektywny, uwarunkowany niepełnosprawnością, brak możliwości podjęcia pracy predestynuje odwołującego się do zaliczenia do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Podobnie, jak biegły, Sąd stwierdził, że prawidłowe leczenie może ten stan poprawić na przestrzeni dalszych 12 miesięcy. Z tego względu zasadne jest czasowe zaliczenie M. L. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na okres do dnia 30 września 2019 r. Jednocześnie zachowanie zdolności do samoobsługi przez odwołującego się nie pozwala na zakwalifikowanie go jako osoby niepełnosprawnej w stopniu znacznym.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd uznał, iż niepełnosprawność M. L. ma charakter umiarkowany okresowy i zmienił orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w tym zakresie w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekając jak w punkcie pierwszym wyroku a w pozostałym zakresie, w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie, czemu dał wyraz w punkcie drugim wyroku.

ZARZĄDZENIE

Dnia 24 września 2018 r.